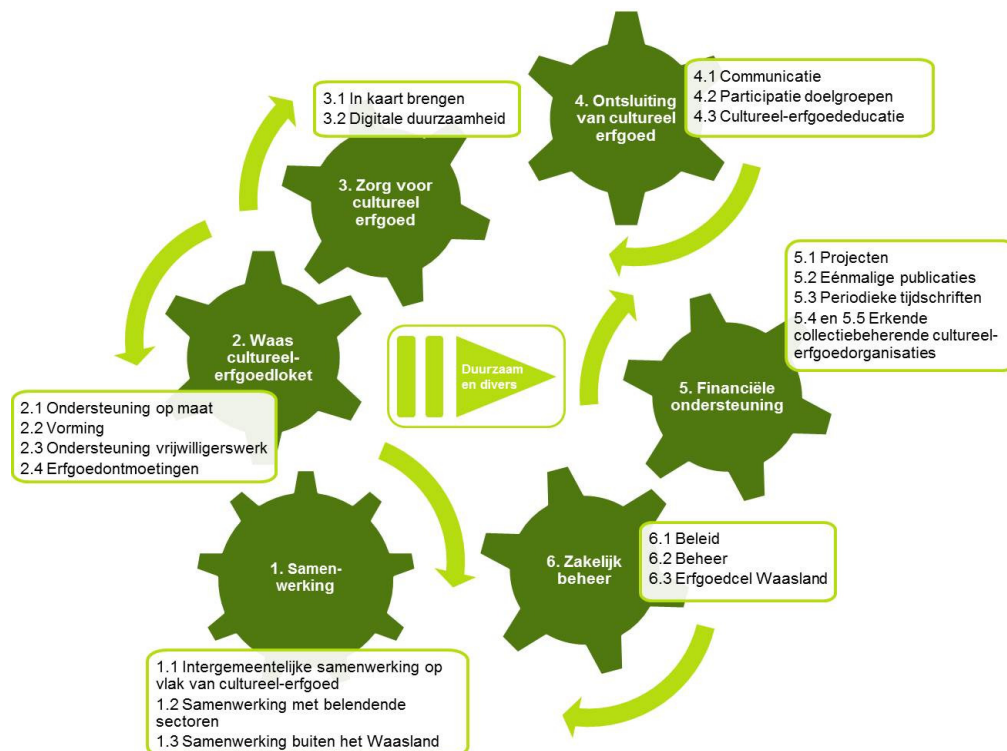

1. INLEIDING

2015 was het eerste jaar binnen het **nieuw Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas 2015-2020** (ondertekend door minister Sven Gatz op 11/05/15). Het schematisch overzicht geeft de doelstellingen weer. Door de serieuze besparingen werd 2015 een **scharnierjaar**: personeelsmatig slankte de Erfgoedcel Waasland af (van 3, VTE naar 2,6 VTE) en ook op het vlak van acties werd bespaard. Deze trend zet zich door in de komende jaren.

Om redenen van **continuïteit** met de afgelopen 10 jaar wordt voor de jaarverslagen in de periode 2015-2020 hetzelfde sjabloon dan de afgelopen jaren gebruikt. De doorlopende acties uit de vorige beleidsperiode 2009-2014 worden echter soms wat anders verwoord en werden ondergebracht onder het nieuw doelstellingenkader van 2015-2020. **Personele en logistieke middelen** worden enkel expliciet vermeld als ze anders zijn dan:

- Personele middelen: Erfgoedcel Waasland: Ode De Zutter (coördinator erfgoedcel) en Bart Ooghe / Evelien D'Haese en Anniek Elegheert (erfgoedconsulenten) (zie 6.3 Erfgoedcel Waasland)
- Logistieke middelen: algemene dagelijkse werking

Een overzicht van de **financiële middelen** wordt apart opgenomen.

In bijlage worden per project de bijkomende kosten, die verband houden met de uitvoering van het project zelf geëxpliciteerd. De algemene werkingskosten zoals loonkosten, telefoniekosten... worden niet per project

weergegeven, maar zijn wel in de algemene posten loonkosten en administratieve kosten in de afrekening weergegeven.

2. DOELSTELLINGEN EN ACTIES

Strategische doelstelling 1. De cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland investeren met ondersteuning van de Erfgoedcel Waasland onverminderd in samenwerking én het versterken en uitbreiden van het netwerk op verschillende niveaus.

Operationele doelstelling 1.1 De Erfgoedcel Waasland zet i.s.m. de gemeentebesturen en de cultureel-erfgoedgemeenschappen verder in op intergemeentelijke samenwerking rond cultureel-erfgoed. Hierbij wordt het engagement van de gemeentebesturen t.o.v. de zorg voor en de ontsluiting van cultureel-erfgoed vastgehouden en verschillende snelheden op dit vlak door een efficiënte en daadkrachtige werking gepareerd.

- De Erfgoedcel Waasland blijft actief waken over en afstemming zoeken tussen de **verschillende snelheden** van de gemeentebesturen en de cultureel-erfgoedactoren en blijft hen evenwaardig betrekken in de uitwerking van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas. Er wordt in de concrete opzet van projecten en processen zowel gemeentelijk als intergemeentelijk gedacht en gewerkt.
- In de intergemeentelijke cultureel-erfgoedprojecten en processen wordt systematisch gestreefd naar de participatie van **zo veel mogelijk gemeentebesturen en actoren**.
- De negen gemeentebesturen behouden **een afvaardiging** in de overlegstructuren van Interwaas.
- De Erfgoedcel Waasland zou op 17/10/15 een bijeenkomst voor de achterban voor de viering van **10 jaar erfgoedcelwerking** in het Waasland organiseren. Vanwege de personeelsveranderingen is dit evenement verplaatst naar juni 2016.

Operationele doelstelling 1.2 De verschillende cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland intensifiëren hun onderlinge samenwerking en onder impuls van de Erfgoedcel Waasland wordt ook meer samenwerking met deelsectoren en belendende sectoren in het Waasland gezocht.

- De Erfgoedcel Waasland bracht in 2015 de (socio-culturele) **verenigingen** in het Waasland in kaart. In 2016 worden ze bevestigd in het kader van hun cultureel-erfgoedwerking.
- Het **Waas ArchievenOverleg** (WAO) met de archivariissen uit Beveren, Lokeren, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas en Temse, aangevuld met de Erfgoedcel Waasland, het Rijksarchief Beveren en Gent en de provinciale archiefconsulent komt zesmaandelijks samen. Door omstandigheden kwam dit overleg tijdelijk (2015-2015) niet samen. In het voorjaar van 2016 kwam het WAO opnieuw samen.

– **Samenwerking met andere sectoren:**

- Toerisme Waasland: De Erfgoedcel Waasland blijft lid van de **Raad van Bestuur** (03/02/15, 05/05/15, 23/09/15 en 03/12/15) **en de Algemene Vergadering** (05/05/15 en 03/12/15) van Toerisme Waasland. In het kader van het verminderen van de personeelsbezetting van de Erfgoedcel Waasland neemt de Erfgoedcel Waasland vanaf 2015 echter niet meer deel aan het overleg van **Diensten van Toerisme**. Toerisme Waasland doorliep in het najaar 2015 – voorjaar 2016 een vernieuwingstraject rond het project Ambachtelijk Weekend. De Erfgoedcel Waasland participeerde actief in de Projectwerkgroep Ambachtelijk Weekend en zetelt vanaf 2016 in de stuurgroep van het Ambachtelijk Weekend.
- Interwaas overlegt in 2014-2015 met **belendende intergemeentelijke actoren** in het Waasland (bv. BiblioWaas, Wacco, Regionaal Landschap Schelde en Durme) teneinde opportuniteiten voor meer samenwerking met de cultureel-erfgoedorganisaties te identificeren.
Zo vond er in het najaar 2015 een gesprek plaats met de Stad Sint-Niklaas.
De komende jaren zal de Archeologische Dienst Waasland zich omvormen tot een Intergemeentelijke Onroerende ErfgoedDienst. De Erfgoedcel Waasland en de Archeologische Dienst Waasland zullen naar zo veel mogelijk afstemming in hun werkingen zoeken.
- Er wordt gezocht naar meer afstemming met intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en overleg in **andere sectoren** zoals welzijn, jeugd, onderwijs, diversiteit, participatie. Zo doen zich regelmatig ad hoc samenwerkingen voor in het kader van specifieke opportuniteiten, maar de Erfgoedcel Waasland streeft er in het kader van de Erfgoedontmoeting (zie operationele doelstelling 2.4) ook naar om bepaalde sectoren in het Waasland grondiger te leren kennen en hiermee samen te werken (bijvoorbeeld de zorgsector in 2014-2015, bijvoorbeeld diversiteit in 2015-2016).
- In 2015 werd gewerkt aan een vervolgtraject van de Erfgoedontmoeting “Zorgen voor later?!” (zie operationele doelstelling 2.4), namelijk het aanmaken van **Keuvelkoffers rond 5 thema’s (school, werk, zorg, religie en vrije tijd)**, die vanaf december 2015 uitgeleend kunnen worden door de zorgsector. Zij kunnen deze koffers inzetten in het kader van de herinnerings-activiteiten in hun instelling. Hiervoor werden externe middelen gezocht bij diverse Wase service clubs en het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen. De koffers bestaan uit een geheel van foto’s, filmpjes en oude objecten rond deze 5 algemene thema’s. Deze werden gezocht en gevonden bij de Wase erfgoedorganisaties en mogen voor de volledige beleidsperiode van de Erfgoedcel Waasland worden gebruikt. De koffers werden aangevuld met vragen en doe-opdrachten en vormen zo voor de gebruiker een kant-en-klaar aanbod voor al wie met ouderen in dialoog wil gaan over vroeger. Ter documentatie van dit proces werd een uitgebreid draaiboek opgemaakt, dat door derden kan gebruikt worden.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt n.a.v. concrete projecten en trajecten i.s.m. brugfiguren en organisaties (bv. Regionaal Welzijnsoverleg, WASO (een samenwerkingsverband tussen de verschillende Wase jeugdraden en jeugddiensten), gemeentelijke diensten welzijn, jeugd, kansengroep en OCMW's) en de cultureel-erfgoedactoren naar **een verbreding van de**

samenwerking met organisaties, die werken met specifieke doelgroepen zoals mensen van vreemde afkomst en kansarmen. Zo startte de Erfgoedcel Waasland in 2015 met het in kaart brengen en leren kennen van zelforganisaties en migrantenverenigingen in het Waasland, om hen dan te kunnen bevragen i.v.m. de meerwaarde die de erfgoedcel eventueel voor hen zal kunnen betekenen. Hieruit kunnen dan ook vervolgens concrete acties resulteren, zoals de hierna vermeldde Erfgoedontmoetingen in 2016.

- In het kader van de **Erfgoedontmoeting** (zie operationele doelstelling 2.4) wordt samengewerkt met specifieke belendende sectoren en gemeentelijke diensten. In 2015 werd i.s.m. FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw en het Minderhedenforum beslist om 2 Erfgoedontmoetingen voor te bereiden, die beide in het najaar van 2016 zullen plaatsvinden. Één Erfgoedontmoeting zal handelen over het samenwerken met zelforganisaties / minderhedenorganisaties, een andere Erfgoedontmoeting over het samenwerken met OKAN en NT 1 en NT 2 klassen, Inburgering. De (super)diversiteitswerking van de erfgoedcel en haar partners wordt op die wijze op verschillende manieren uitgebreid en versterkt. Ook de notie van “superdiversiteit” en recente visies op de wijzigende maatschappij zal op deze wijze aan de aanwezigen worden meegegeven.

Operationele doelstelling 1.3 De Erfgoedcel Waasland verstevigt de samenwerkingsverbanden met Oost-Vlaamse, Vlaamse, Belgische en internationale partners en bouwt deze i.s.m. de cultureel-erfgoedgemeenschappen verder uit.

- De Erfgoedcel Waasland vraagt i.s.m. **regionale organisaties** in het Waasland zoals de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas en de Bibliotheeca Wasiana meer aandacht op provinciaal niveau voor hun werking. De ondersteuning van deze organisaties is eveneens een aandachtspunt in het kader van de vermindering van de bevoegdheden van de provincie.
- De **cultureel-erfgoedorganisaties met een Vlaamse werking** in het Waasland worden meer gevalideerd en hun meerwaarde wordt meer ingezet ten behoeve van het Waasland.
- De collectiebeherende organisaties in het Waasland, zowel gemeentelijke als (niet) privaatrechtelijke, werken verder mee aan **bestaande overkoepelende platformen** zoals de Archiefbank Vlaanderen, Erfgoedinzicht, ODIS, VIAA...
- De Erfgoedcel Waasland zorgt voor een **correcte veldkaart via de website van FARO**. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw.
- **Deelname aan Oost-Vlaams overleg:**
  - **OVEO** (Oost-Vlaams ErfgoedcellenOverleg - het driemaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Oost-Vlaanderen: Erfgoedcellen Denderland, Land van Rode, Land van Dendermonde, Meetjesland en POLS) wordt verder gezet. Dit overleg werd in 2012 opgestart en hierop worden allerlei thema's besproken die een gezamenlijk belang hebben en wordt aan expertise-uitwisseling gedaan. Dit overleg ging in 2015 door op 24/06/15, 29/09/15 en 02/12/15.

- Het zesmaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de **cultureel-erfgoedcellen in Oost-Vlaanderen** (Erfgoedcellen Denderland, Land van Rode, Land van Dendermonde, Meetjesland en POLS) en het **Provinciebestuur Oost-Vlaanderen** (dienst erfgoed en transversale cel) wordt verder gezet. Door de onzekere toekomst van de culturele bevoegdheden van de provincie ging dit overleg in 2015 slechts éénmaal door, nl. op 29/09/15.
- **Deelname aan Vlaamse overlegstructuren erfgoedcellen:**
  - **Speakers' corner** (het driemaandelijks structureel overleg tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen en FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw) wordt verder gezet. Dit overleg ging in 2015 door op 31/03/15, 23/06/15, 22/09/15 en 08/12/15.
  - De **COP Beleid** (collegagroep beleid - het driemaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen rond beleidszaken) wordt verder gezet. Dit overleg ging in 2015 door op 31/03/15, 23/06/15, 22/09/15 en 08/12/15. De vergaderingen van de COP Beleid werden in 2015 grotendeels in beslag genomen door de voorbereidingen, verwerking en evaluatie van het visietraject dat FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw samen met de cultureel-erfgoedcellen in 2015 ondernomen heeft en waarvan de visienota, die in januari 2016 werd voorgesteld, het resultaat is. Een ander belangrijk agendapunt was de toekomstige werking van de verschillende COP's, afgestemd op de Speaker's Corner-bijeenkomsten. Ook de terugkoppeling en stand van zaken van andere initiatieven (zoals de oprichting van belangenbehartiger OCE en de evoluties binnen de ICE-domeinen) zijn vaste agendapunten.
  - De **COP Digidoc** (collegagroep digidoc - het driemaandelijks structureel overleg en platform voor expertise-uitwisseling en samenwerking tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen rond digitale onderwerpen) wordt verder gezet. Dit overleg ging in 2015 door op 25/06/15 en 24/09/15. Overleg met Het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) rond een mogelijke samenwerking stond telkens op de agenda. Het VIAA verduidelijkte haar werking en toekomstplannen, zowel op het vlak van digitalisering, bewaar- en opslagmogelijkheden, digitale duurzaamheid en ontsluiting. De erfgoedcellen kunnen hier mogelijkwerwijs op inpijken. Verdere afstemming en informatie-uitwisseling volgt nog. Daarnaast werden op dit overleg ervaringen en tips gedeeld rond de opbouw van een nieuwe website via wordpress, een oefening waar verschillende erfgoedcellen in 2015 mee gestart zijn. Verschillende organisaties, met een interessant digitaal product, werden uitgenodigd om zich kort te komen voorstellen. In 2015 waren dit de Bardijnen, met hun online erfgoedplatform/app en Assistonline, een boekhoudprogramma voor vzw's.
  - De **COP educatie** (maximaal jaarlijks structureel overleg tussen de cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen en FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw) wordt verder gezet. Dit overleg ging in 2015 niet door bij gebrek aan noodzaak.
  - De Erfgoedcel Waasland neemt – indien relevant – deel aan de jaarlijkse **themadag** van de cultureel-erfgoedcellen, waar expertise-opbouw en -uitwisseling rond één thema centraal staan. In 2015 werd

- de manier van expertise-uitwisseling en -opbouw herbekeken. Eén van de beslissingen hieromtrent is het afschaffen van de jaarlijkse themadag en de vervanging door vier halve dagen vanaf 2016.
- Op 22/10: uitwisseling rond kerkelijk erfgoed. In de voormiddag werd door de provincie Oost-Vlaanderen en het CRKC de handleiding 'waardering en selectie roerend religieus erfgoed' voorgesteld. In de namiddag ging er een collegagroep religieus erfgoed door. De Erfgoedcellen Haspengouw en Brugge brachten een praktijkvoorbeeld naar voor uit hun werking rond religieus erfgoed. Zij deelden informatie over plan van aanpak, vrijwilligersmanagement, samenwerkingsverbanden, ervaring met de software e.d.
  - **COP website:** in het kader van de te vernieuwen website werd verschillende malen bijeen gekomen om ervaringen en expertise te delen en zo samen aan een nieuwe website te bouwen. Hierbinnen werd ook het **interactieve intranet** van www.erfgoedcellen.be herbekeken.
  - **Deelname aan Vlaams overleg:**
    - De Erfgoedcel Waasland was tot begin 2015 de vertegenwoordiger van de intergemeentelijk cultureel-erfgoedcellen in Vlaanderen in het **Cultureel-Erfgoedoverleg Vlaanderen**. Door de personeelswijziging werd de Erfgoedcel Waasland begin 2015 vervangen door Kim Van Belleghem van projectvereniging BIE als vertegenwoordiger. Kim Van Belleghem wordt op haar beurt vanaf 2016 vervangen door Koen Demarsin van Erfgoedcel Pajottenland Zennevallei.
    - De Erfgoedcel Waasland verdedigt i.s.m. de **Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten** vzw de belangen van de lokale besturen en cultureel-erfgoedactoren op hogere beleidsniveaus.
    - De coördinator van de Erfgoedcel Waasland is ten persoonlijke titel lid van de **adviescommissie cultureel erfgoed**. Deze commissie ging in 2015 door op 16/06/15, 17/09/15 en 13/10/15.
    - De Erfgoedcel Waasland maakt deel uit van de **klankbordgroep van Het Virtuele Land** van het Centrum Agrarische Geschiedenis vzw: het CAG werkte in 2013 en 2014 aan een nieuwe website. De klankbordgroep kwam hiervoor tweemaal per jaar bijeen. Intussen is de website er.
    - De Erfgoedcel Waasland maakt deel uit van de **stuurgroep van het onderzoek naar erfgoed van amateurkunsten** van het Firmament. In het kader van hun erkenning als expertisecentrum voert het Firmament sinds 2012 een onderzoek uit naar het erfgoed van amateurkunsten. Dit onderzoek liep in 2015 op zijn einde.
    - De Erfgoedcel Waasland neemt deel aan de **interprovinciale werkgroep selectie en waardering**. Deze werkgroep komt ongeveer jaarlijks bijeen. In 2015 kwam deze werkgroep samen op 10/02/15.
  - **Samenwerking met Nederland:**
    - Interwaas versterkt de contacten met de Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking 'Linieland van Waas en Hulst' (**EGTS** Linieland Waas en Hulst) verder. Dit gebeurt o.a. ook in de samenwerking n.a.v. Leader Grensregio Waasland, waarbij EGTS als hoofdpromotor optreedt voor het project 'Agrarische eigenheid, Waas toeristisch potentieel' en Erfgoedcel Waasland een copromotor is.

- De cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland werken projectmatig - waar interessant - samen met **partners in Nederland** (bv. rond Willem I, de herdenking van WOI).
- **Colloquium “Il maintiendrait: Willem I en het Koninkrijk der Nederlanden”**: in 2015 is het 200 jaar geleden dat de Lage Landen politiek opnieuw verenigd werden. Vanuit de Wase en Zeeuwse werkgroep Willem I (met o.a. als lid de Erfgoedcel Waasland) worden activiteiten in het herdenkingsjaar 2015 georganiseerd met diverse erfgoedactoren, cultuurinstellingen en –verenigingen, gericht op de duiding en bekendmaking van de betekenis van Willem I voor onze regionale geschiedenis. Hierbij werd gestreefd naar een grensoverschrijdende aanpak. Als startschot organiseerde de Erfgoedcel Waasland op 21/03/15 i.s.m. de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, het Algemeen Nederlands Verbond en de Gemeente Temse een colloquium in Temse. Hierin lieten 5 experts voor 100 deelnemers hun licht schijnen over deze bewogen, maar vaak vergeten periode en over de impact ervan op het jonge België. Daarnaast organiseerde de werkgroep Willem I op 21/09/15 een **academische zitting** met een DVD met de voorstelling van een DVD, waarin het schilderij betreffende de eedaflegging van Willem I te Brussel (21/09/1815 – hangt nu in het stadhuis van Sint-Niklaas) ‘tot leven’ komt.
- **Visietraject cultureel erfgoed**: vanuit Vlaanderen loopt een visietraject rond cultureel erfgoed. De Erfgoedcel Waasland werkte hieraan mee.

Strategische doelstelling 2. Het Waas cultureel-erfgoedloket wordt verder ingezet als middel tot expertise-uitwisseling en expertise-opbouw.

Operationele doelstelling 2.1 De Erfgoedcel Waasland blijft actief als Waas cultureel-erfgoedloket. Daarbij blijft zij eveneens een beroep doen op het breed netwerk van cultureel-erfgoedorganisaties en de bestaande expertise van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland en de Landelijke Expertisecentra en Organisaties Volkscultuur.

- **Ondersteuning op maat**:
  - De Erfgoedcel Waasland geeft **advies en begeleiding op maat aan cultureel-erfgoedzorgers** met vragen rond de zorg voor en de ontsluiting van erfgoed (via mail, telefoon en plaatsbezoeken in 2015 al minstens een 160tal). Naast de eigen expertise en de expertise in de gemeenten en cultureel-erfgoedorganisaties wordt beroep gedaan op de expertise in het brede netwerk in het Waasland en de landelijke expertisecentra, landelijke organisaties volkscultuur en de Vlaamse Erfgoedbibliotheek. Specifiek voor wat betreft depotbeleid wordt samengewerkt met het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen. Ook werd in 2015 onderzocht hoe de nieuwe website mee kan ingezet worden voor de adviesfunctie van de Erfgoedcel Waasland.
  - De Erfgoedcel Waasland zou i.s.m. de geijkte partners **jaarlijks maximaal twee grote trajecten begeleiden rond de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed voor twee cultureel-erfgoedbeheerders, die hun collectie ontsluiten voor het grote publiek**. Op deze manier zou op

korte termijn gewerkt worden aan de verdere professionalisering van deze organisaties met het oog op een betere zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed in de organisatie. Bij de concrete uitwerking van deze actie werden echter verschillende mogelijkheden, maar dan bleek dat de Erfgoedcel Waasland reeds aan verschillende projecten inhoudelijke ondersteuning biedt (soort ondersteuning is afhankelijk van de vraag / het project): bv. diverse kleinere ondersteuning, projectondersteuning (bv. Landelijke Gilden Waasland: Vlaggen project, Waas-Zeeuwse werkgroep: Willem I, Ontbijt met een verhaal, Hof Ter Welle, Klingspoor, Koveken, Leader...). Sommige van deze projecten ontvingen projectsubsidies, andere niet (omdat ze het niet aanvragen of omdat het (nog) niet aan de orde is). Aangezien het spoor van de ondersteuningstrajecten gaat over 2 000 euro (2 trajecten van elk 1 000 euro), werd dit bedrag herverdeeld over de bestaande subsidielijnen, nl. Projectsubsidiereglement (1 000 euro extra), Publicatiesubsidiereglement (400 euro extra) en Groepsaankoop depot (600 euro extra). Daarnaast blijft de Erfgoedcel Waasland op vraag ondersteuning bieden aan projecten / trajecten.

- De Erfgoedcel Waasland denkt daarnaast ook op vraag van een organisatie mee in **kleinere deeltrajecten** rond cultureel-erfgoedzorg en / of -ontsluiting en ondersteunt de organisatie bij de concrete uitvoering.
  - **Met Vlag en Gilde. Banistiek van de landelijke beweging in het Waasland:** in het kader van het 125-jarig bestaan van Boerenbond en Landelijke Gilden werden de monumentale geborduurde gildevlaggen uit het Waasland in kaart gebracht en beschreven. Dit wordt ontsloten via een tentoonstelling het SteM van 07/11/15 t.e.m. 29/11/15 en een catalogus. Dit initiatief van Landelijke Gilden gewest Sint-Niklaas is tot stand gekomen door een samenwerking tussen Landelijke Gilden en zijn drie Wase gewesten, het Centrum Agrarische Geschiedenis, Erfgoedcel Waasland, de Koninklijke Oudheidkundige Kring Land van Waas en Carl Claes.
  - **Boudelo:** op 16/03/15 zat de ad hoc historische werkgroep uit Stekene samen met Toerisme Waasland, de Archeologische Dienst Waasland en de Erfgoedcel Waasland om te overlopen hoe de Baudelosite beter ontsloten kan worden naar het publiek. Hierbij werd vooral informatie uitgewisseld en tips gegeven waarmee de werkgroep verder aan de slag kan.
  - **Koveken:** op vraag van het van Koveken vzw dacht de Erfgoedcel Waasland mee na over het nemen van maatregelen om de traditie van Koveken te behouden naar de toekomst toe (zie operationele doelstelling 3.1).
- Indien nuttig lanceert de Erfgoedcel Waasland begeleide trajecten rond **specifieke thema's** i.v.m. cultureel-erfgoedzorg en -ontsluiting. Specifiek voor wat betreft depotbeleid wordt actief samengewerkt met het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen. In 2015 werd dit niet gelanceerd.
- **Specifieke ondersteuning van de gemeenten:**
  - De Erfgoedcel Waasland is actief in enkele **werkgroepen** rond lopende gemeentelijke dossiers bv. Bezoekerscentrum Klingspoor, Hof ter Welle...

- De Erfgoedcel Waasland en de gemeentelijke cultuurbeleidscoördinatoren ondersteunen lokale erfgoedzorgers in het **opmaken van subsidiedossiers voor hogere beleidsniveaus**.
- Cultureel-erfgoedbeheerders, die intekenen op het **groepsaanbod** van het Provinciebestuur rond verpakkingsmateriaal, krijgen een financiële ondersteuning van Interwaas. Deze financiële ondersteuning werd half 2015 toch opgetrokken van 2 500 euro naar 3 100 euro, aangezien 2 500 niet voldoende bleek te zijn. Dit bedrag wordt behouden voor 2016. I.s.m. de Erfgoedcellen Waasland en Land van Dendermonde organiseerde de provincie op 04/05/15 in Zele een demonstratie van het materiaal. Een 10-tal organisaties waren hierop aanwezig en kregen concrete antwoorden op hun vragen rond behoud en beheer. 17 organisaties gingen in op het groepsaanbod voor een totale bijdrage van de cultureel-erfgoedcel van 3 050,52 euro.
- Het huidige luik “**Tips voor erfgoedzorgers**” op de website www.erfgoedcelwaasland.be verzamelt sinds 2010 interessante informatie i.v.m. verschillende thema’s van cultureel-erfgoedzorg en –ontsluiting en biedt via deze **online ondersteuning** een antwoord op veel voorkomende vragen hieromtrent. Een herziening van deze manier van werken dringt zich echter op. Dit werd herbekeken in het kader van een nieuwe website en de bredere communicatiestrategie. In de nieuwe website (lancering 2016) zal dit anders aangepakt worden.
- Interwaas leent **opnametoestellen voor projecten mondelinge geschiedenis** uit. Deze toestellen worden ontleend zo lang ze in goede staat zijn. In 2015 werden de toestellen 3 keer (Tascam 3 keer, Marantz niet) ontleend.
- De Erfgoedcel Waasland biedt **eerstelijnszorg** (ontvangst en doorverwijzing naar de gemeenten) aan particulieren die niet expliciet bezig zijn met cultureel-erfgoedzorg. De gemeentebesturen, i.c. dikwijls de cultuurbeleidscoördinatoren en de archivariissen vangen deze vragen verder op.

Operationele doelstelling 2.2 De Erfgoedcel Waasland organiseert vorming met als doel de verdere professionalisering van de cultureel-erfgoedzorg- en ontsluiting.

- De Erfgoedcel Waasland stuurt minstens driejaarlijks een **bevraging** uit naar de cultureel-erfgoedgemeenschappen teneinde de noden aan vorming in kaart te brengen en stemt hierop het vormingsaanbod concreet af. In 2015 werd een bevraging hieromtrent gedaan. Daar kwamen echter geen concrete suggesties vanwege de achterban uit de bus.
- **Vorming:** de Erfgoedcel Waasland organiseert op basis van de bevraging i.s.m. specifieke partners (afhankelijk van het onderwerp) jaarlijks **minstens twee vormingen** over verschillende aspecten van de zorg voor en de ontsluiting van cultureel erfgoed teneinde de professionaliteit van de cultureel-erfgoedzorgers te verhogen. Een mogelijk voorbeeld is:
  - **Workshop digital storytelling:** deze werd voor de sector door de erfgoedcel georganiseerd op 12/11/2016 en was snel volzet (14 deelnemers). De erfgoedcel huurde voor elke deelnemer een iPad om iedereen de techniek van digital storytelling te laten uittesten.
  - **Born-digital erfgoed:** door de personeelsveranderingen is deze vorming verplaatst naar 2016.

- **Evaluatie:**
  - Op basis van de evaluatie van het eigen vormingsaanbod in 2013 (onder begeleiding van FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw op basis van de Kwavoscoop) doet de Erfgoedcel Waasland indien nodig een verdere **bijsturing** van haar vormingsaanbod.
  - De Erfgoedcel Waasland evalueert elke vorming samen met de deelnemers bv. aan de hand van een **evaluatieformulier**.
- De Erfgoedcel Waasland reikt **Oscars** uit aan de deelnemers van de vormingen.

Operationele doelstelling 2.3 De Erfgoedcel Waasland blijft het vrijwilligerswerk in het Waasland praktisch ondersteunen door zelf vrijwilligers in te zetten in de werking van de Erfgoedcel Waasland en geïnteresseerde vrijwilligers de weg naar cultureel-erfgoedorganisaties te wijzen.

- De uitgeschreven **visie op het vrijwilligersbeleid** wordt indien nodig geactualiseerd.
- **Vrijwilligers Erfgoedcel Waasland:**
  - De Erfgoedcel Waasland zoekt – waar nodig – **vrijwilligers** met de juiste knowhow voor specifieke taken behorend tot de interne werking, voor de Erfgoedbank Waasland en voor projectwerking (zie operationele doelstelling 6.3).
  - De Erfgoedcel Waasland werkt voor de interne vrijwilligers met **functiebeschrijvingen en competentieprofielen** (o.a. verspreid via www.11.be, www.vrijwilligerswerk.be, www.cultuurnet.be, www.faronet.be, de eigen website en de digitale nieuwsbrief), vrijwilligersovereenkomsten en -verzekeringen.
  - De Erfgoedcel Waasland reikt **Oscars** uit aan de interne vrijwilligers teneinde de verworven of versterkte competenties te erkennen en zichtbaar te maken.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt **op vraag van gemeentebesturen en verenigingen** vrijwilligers voor specifieke taken m.b.t. de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed en begeleidt deze vrijwilligers waar nodig.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt voor **personen die zich aanbieden als vrijwilligers**, geïnteresseerd in cultureel erfgoed, een geschikte cultureel-erfgoedorganisatie om vrijwilligerswerk te doen.
- De Erfgoedcel Waasland **deelt expertise** met de andere cultureel-erfgoedcellen.

Operationele doelstelling 2.4 De Erfgoedcel Waasland organiseert jaarlijks een “Erfgoedontmoeting” rond een specifiek thema m.b.t. cultureel-erfgoed waarbij zo veel mogelijk gezocht wordt naar samenwerking met belendende sectoren.

- De Erfgoedcel Waasland organiseert jaarlijks een Erfgoedontmoeting, bij voorkeur i.s.m. gemeentelijke diensten en telkens een andere belendende sector (afhankelijk van het onderwerp). In 2014 vonden 2 Erfgoedontmoetingen plaats, respectievelijk rond de jeugdsector (“Wijze uil zoekt piepkuijen. “Waar zitten die jonge gasten??”) en de zorgsector (“Zorgen voor later?!”).

In principe is deze Erfgoedontmoeting op jaarlijkse basis voorzien, maar in 2015 concentreerde de erfgoedcel zich op de aanmaak van de keuvelkoffers en de verdere uitbouw van het netwerk dat met de zorgsector in 2014 werd opgestart, waardoor geen Erfgoedontmoeting werd georganiseerd.

In het najaar 2015 startte de Erfgoedcel Waasland i.s.m. FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw en het Minderhedenforum met de voorbereidingen voor twee Erfgoedontmoetingen rond diverse aspecten van een werking inzake superdiversiteit. Deze Erfgoedontmoetingen zullen in het najaar 2016 doorgaan. Eén Erfgoedontmoeting zal gericht zijn op het samenwerken van erfgoedorganisaties met NT2 / OKAN klassen. Een andere Erfgoedontmoeting zal focussen op samenwerking tussen erfgoedorganisaties en etnisch-culturele minderheden (zelforganisaties). Door de samenwerking met FARO en het Minderhedenforum zullen de beide sectormomenten ook voor de erfgoedorganisaties in de provincie Oost-Vlaanderen open gesteld worden. De ervaringen uit de collegagroep diversiteit, waaraan de Erfgoedcel Waasland in 2014 deelnam, worden hierdoor ook mee vertaald naar de sector.

- De Erfgoedontmoeting zet in op zowel **netwerking, expertise-uitwisseling en –opbouw en vorming**.
- De Erfgoedcel Waasland houdt **verkennende gesprekken** met belendende sectoren teneinde samenwerking te zoeken voor de organisatie van de Erfgoedontmoetingen.
- In 2015 werd gewerkt aan een vervolgtraject van de Erfgoedontmoeting “Zorgen voor later?!”, namelijk het aanmaken van **Keuvelkoffers rond 5 thema’s** (zie operationele doelstelling 1.2).

Strategische doelstelling 3. De cultureel-erfgoedgemeenschappen stellen de zorg voor cultureel erfgoed centraal en worden hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.

Operationele doelstelling 3.1 De cultureel-erfgoedbeheerders en –gemeenschappen in het Waasland brengen het cultureel-erfgoed verder in kaart. Dit resulteert in een grotere bewustwording rond o.a. immaterieel cultureel erfgoed en religieus erfgoed en een grotere collectiemobiliteit voor museaal en documentair erfgoed en de afstemming van het collectiebeleid van de collectiebeherende organisaties.

- **Belangenbehartiging:**
  - De cultureel-erfgoedgemeenschappen en de gemeentebesturen treden op als **belangenbehartiger** voor bedreigd cultureel erfgoed in het Waasland.
  - De gemeentelijke erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland **sensibiliseren** de gemeentebesturen en waar mogelijk ook particuliere organisaties over het belang van een cultureel-erfgoedonderzoek van collecties bij de mogelijke afbraak van gebouwen. De Erfgoedcel Waasland overlegt met de gemeentebesturen rond hoe zij momenteel omgaan met dit gegeven en wat voor hen het meest bruikbaar is ter sensibilisering van medewerkers of publiek: vorming, brochure, concrete tips en stappenplan bij het voorkomen van een roerende collectie in een af te breken gebouw... Dit

traject kan aansluiten bij het collectieafspraken-overleg en de bijhorende publiekssensibilisering rond cultureel-erfgoed.

– **Collectiebeheer:**

- De Erfgoedcel Waasland coördineert sinds 2013 **een overleg** tussen o.a. Bibliotheeca Wasiana, Stedelijke Musea Sint-Niklaas, Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, Stadsarchief Sint-Niklaas en Gemeentearchief Beveren rond collectieafspraken. Hierdoor vergroot de **collectiemobiliteit**.
- In navolging van bovenstaand traject neemt de Erfgoedcel Waasland ook deel aan een **gemeentelijk traject rond collectieafspraken in Beveren**.
- De collectiebeherende organisaties streven, onder begeleiding van de Erfgoedcel Waasland, naar een **gezamenlijke visie rond acquisitiebeleid en collectiebeheer**. Op 28/04/15 werd een formele intentieverklaring getekend door de Bibliotheeca Wasiana, het Gemeentearchief Beveren, de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, het Stadsarchief Sint-Niklaas, de Stedelijke Musea Sint-Niklaas, het Stadsmuseum Lokeren, het Historisch Pijp- en Tabaksmuseum, het Heemkundige Kring Braem, het Gemeente Stekene en het Gemeentearchief Sint-Gillis-Waas.

– **Immaterieel cultureel erfgoed:** de Erfgoedcel Waasland begeleidt i.s.m. de gemeentelijke dienst cultuur (en soms dienst evenementen en toerisme) op vraag cultureel-erfgoedgemeenschappen in een bredere transmissie en borging van het cultureel immaterieel erfgoed. Dit gebeurt i.s.m. de meest geschikte partner in het Vlaams netwerk rond immaterieel cultureel erfgoed.

- **Traject klompenmakerij:** ETWIE startte in 2014 i.s.m. Erfgoedcel Kempens Karakter een traject op rond de klompenmakerij in Vlaanderen. Ook de Folklore groep de Klomp en Erfgoedcel Waasland nemen deel aan dit overleg. Dit resulteerde o.a. in de studiedag Van avegaar tot zoolmes: vormingsnamiddag over het erfgoed van de klompenmaker op 07/11/15 en een informeel netwerk rond de klompenmakerij. De Erfgoedcel Waasland blijft dit overleg opvolgen en overlegt met de gemeente Sint-Gillis-Waas over verdere plannen rond een bezoekerscentrum.
- **Traject Koveken:** vzw Koveken uit Lokeren kent een lange traditie van het steken van kovens (een soort van pop, gekleed als linnenbleker) in de Lokerse binnenstad gedurende het kovekensweekend (jaarlijks in september). Op vraag van het bestuur van de vzw, bood de Erfgoedcel Waasland in 2014 hulp bij het bedenken van acties om de traditie te borgen. In navolging hiervan kunnen op vraag van vzw Koveken en in onderling overleg tussen alle betrokkenen hieruit misschien nog andere concrete acties resulteren.

– **Kerkelijk roerend erfgoed:** het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen, kerkbesturen, cultureel-erfgoedorganisaties, gemeentelijke diensten e.a. werken samen rond de toekomstige uitdagingen m.b.t. het kerkelijk roerend erfgoed (herbestemming van de collecties e.d.).

- De Erfgoedcel Waasland ondersteunt vanaf het najaar van 2015 i.s.m. de consulent kerkelijk erfgoed van het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen en het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (onder voorbehoud van het voortbestaan van de functie van consulent kerkelijk erfgoed) een **pool van**

vrijwilligers bij het inventariseren van kerkelijk roerend erfgoed in het Waasland. Dit wordt voorbereid vanaf het najaar 2015. Hiervoor werd overleg gepleegd met de consultant religieus erfgoed van de provincie, Bert Van der Veken. Voor de uitvoer van het project zal worden samengewerkt met de provincie, die de nodige expertise en ondersteuning (onder de vorm van standaarddocumenten, een toolbox, begeleiding en opvolging e.d.) ter beschikking stelt. Daarnaast werd er bij de andere Oost-Vlaamse erfgoedcellen gepeild naar hun ervaringen rond het opstarten en uitbouwen van een werking rond inventarisatie (en herbestemming) van kerkelijk roerend erfgoed. Deze verzamelde info vormt de basis van een plan van aanpak dat van start gaat in het voorjaar van 2016.

- Op 22/10/15 werd door de provincie Oost-Vlaanderen en het CRKC de handleiding ‘waardering en selectie roerend religieus erfgoed’ voorgesteld. Deze werd vooraf aan de erfgoedcellen bezorgd om de inhoud alvast na te lezen. Concreet is het een stappenplan voor de waardering en selectie van roerend religieus erfgoed, opgebouwd rond inventarisatie, waarden, selectie en herbestemming.
- **Agrarisch erfgoed:**
  - Het in 2009 gestarte **overleg** rond landbouwcollecties met de Hertogelijke Heemkundige Kring van het Land van Beveren, het Landbouwmuseum Stekene, de Stedelijke Musea Sint-Niklaas, het Stedelijk Museum Lokeren en de gemeentes Beveren en Stekene onder coördinatie van de Erfgoedcel Waasland en met begeleiding van het Centrum voor Agrarische Geschiedenis en de transversale cel van het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen resulteerde o.a. in collectieafspraken en profielen van de collectiebeherende organisaties. Dit overleg wordt niet actief verder gezet.
  - Daarnaast werd in het najaar van 2014 het succesvolle **boek In boerenhanden** van Paul De Schepper, i.s.m. de Landelijke Gilde Stekene, het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen uitgegeven, waarvan de verkoop doorgaat in 2015.
  - Sinds 2015 is er een nieuwe **LEADER** regio bijgekomen, namelijk Grensregio Waasland met 3 thema's in de Lokale Ontwikkelingsstrategie (LOS): lokale voedselstrategieën en streekproducten; leefbare dorpen; profileren en promoten van streekidentiteit (met inbegrip van toerisme en recreatie). De Erfgoedcel Waasland werkte mee aan de opmaak van de LOS en ondersteunt projecten met een cultureel-erfgoedcomponent, die een project willen indienen in het kader van de oproepen. In 2015 zijn er 3 projecten aangemeld, waarvan 2 projecten besloten om samen in te dienen als het project '**Agrarische eigenheid: Waas toeristisch potentieel**': onder druk van diverse actuele transitie, ziet het noorden van het Waasland zijn agrarische identiteit in het gedrang komen. De Landelijke Gilde Stekene en de vzw Prosperite willen o.a. als beheerders van agrarische erfgoedcollecties in het project 'Agrarische eigenheid: Waas toeristisch potentieel' twee toeristische beleevingscentra realiseren, namelijk in Koewacht en in de voormalige maalderij van de Prosperhoeve te Prosperpolder. Hiermee versterken en ontsluiten ze het agrarisch karakter van de regio voor enerzijds de eigen lokale gemeenschappen en anderzijds toeristen en het onderwijs. Dit project ging begin 2016 officieel van start, met als één van de copromotoren de Erfgoedcel Waasland. De Erfgoedcel Waasland bekostigt met de cofinanciering vanuit Leader de anoxiebehandelingen van het agrarisch erfgoed.

- Sinds in 2009 de **Sinterklaas- en Sint-Maartensgebruiken in Vlaanderen** op de Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed staan, is een werkgroep SKSM (Maarten (het Sint-Maartencomité, het Sint-Nicolaasgenootschap, de gemeente Beveren en de Stad Sint-Niklaas, Toerisme Waasland en de Erfgoedcel Waasland) actief in het Waasland. Op 14/11/15 vond de Vlaamse contactdag Sinterklaas en Sint-Maarten (georganiseerd door Leca vzw. Landelijk expertisecentrum voor cultuur van alledag) plaats. Hieruit volgt hopelijk een Vlaamse werkgroep, waaraan de leden van de Wase werkgroep SKSM kunnen deelnemen. Deze Vlaamse werkgroep zou dan vanaf 2016 de rapportering van het element op www.immaterieelerfgoed.be op zich nemen. In 2015 gebeurde dit nog door de Erfgoedcel Waasland.

Operationele doelstelling 3.2 De cultureel-erfgoedbeheerders in het Waasland gaan digitaal duurzaam om met het cultureel erfgoed. Zowel digitalisering van het cultureel-erfgoed als de zorg voor born-digital cultureel erfgoed spelen hierin een cruciale rol.

- De Erfgoedcel Waasland werkt i.s.m. de cultureel-erfgoedbeheerders in het Waasland een **planmatige aanpak** uit voor de verdere digitalisering van cultureel erfgoed en brengt dit plan ten uitvoer i.s.m. de cultureel-erfgoedbeheerders. Gedigitaliseerd materiaal wordt o.a. publiek gemaakt via www.waaserfgoed.be, www.erfgoedcelwaasland.be, andere publieksacties en via de partners zelf. Dankzij de bijdrages van de vaste partners (voornamelijk archieven en heemkringen) en de input van een aantal particulieren met een eigen collectie werd ook in 2015 nieuw beeldmateriaal aan de erfgoedbank toegevoegd. Een eerste aanzet naar een nieuwe digitaliseringsronde voor 2016 werd gegeven.
- De Erfgoedcel Waasland **faciliteert en professionaliseert het digitaliseren** door verschillende cultureel-erfgoedbeheerders. O.a. de Wase scanner speelt hierin een belangrijke rol, maar er ook andere opties worden onderzocht (bv. het scannen door vrijwilligers). De vrijwilligers van de erfgoedcel worden verder ingezet voor het inscannen van materiaal, zowel door de partners aangeleverd als door enkele particulieren met een eigen, waardevolle erfgoedcollectie.
- De cultureel-erfgoedorganisaties werken indien gewenst onder begeleiding van de Erfgoedcel Waasland concrete acties uit m.b.t. **de zorg voor born-digital erfgoed**.
- De Erfgoedcel Waasland werkt i.s.m. de Bibliotheeca Wasiana en de Stad Sint-Niklaas verder op het dossier van de digitalisering van de krant **Het Vrije Waasland**. In het verleden werden reeds 7 historische kranten gedigitaliseerd en raadpleegbaar gemaakt op de Erfgoedbank Waasland. Het weekblad Het Vrije Waasland verscheen van 1944 tot 2011 en wordt door onderzoekers veel gebruikt als bron voor het verleden van het Land van Waas. In 2012 startte de Erfgoedcel Waasland i.s.m. de Stad Sint-Niklaas en de Bibliotheeca Wasiana een traject waarin bekeken wordt hoe de krant beter bewaard kan worden voor de toekomst en hoe deze beter ontsloten kan worden. Indien hiervoor externe middelen gevonden worden, kan eventueel gedacht worden aan een digitalisering. Dit traject werd opnieuw opgepikt in het najaar van 2015: er werd besloten om de collectie eerst te vervolledigen en het totale aantal pagina's te berekenen. Op basis van deze info zullen offertes worden aangevraagd om Het Vrije Waasland

stapsgewijs te laten digitaliseren en ontsluiten naar een breed publiek toe. Daartoe worden de financiële mogelijkheden verder bekeken.

– **Samenwerking met overkoepelende initiatieven:**

- De Erfgoedcel Waasland onderzoekt i.s.m. de andere cultureel-erfgoedcellen hoe de **lokale collecties** mee kunnen worden opgenomen in **overkoepelende initiatieven** zoals bv. Erfgoedinzicht, Archiefbank Vlaanderen. Specifiek wordt hierbij ook de mogelijkheid tot een e-depot onderzocht, waarvoor in 2015 gesprekken met het VIAA werden gehouden. Ook met de overige Collective-Access-erfgoedbanken worden de opties voor een mogelijk vervolgtraject overwogen. Door de onzekere toekomst van de bevoegdheden cultuur bij de provincie is hierover voorlopig geen grotere duidelijkheid.
- De Erfgoedcel Waasland onderzoekt i.s.m. de andere cultureel-erfgoedcellen hoe een concrete samenwerking met **VIAA** vorm kan krijgen (de Erfgoedcel Waasland als facilitator, verhoging van bewustwording bij het publiek, metadata verbeteren, zoeken naar samenwerkingsverbanden, opname van lokale collecties...). De in 2015 opgestarte gesprekken worden in 2016 verder gezet.

– **Richtlijnen:** de onderstaande richtlijnen worden verwerkt worden in het nieuwe communicatieplatform.

- De cultureel-erfgoedorganisaties zorgen volgens **internationale standaarden** voor het born-digital erfgoed en worden hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.
- De cultureel-erfgoedorganisaties volgen de aanbevelingen van **CEST** in hun zorg voor het cultureel-erfgoed. Indien dit uit de bevraging rond vormingen naar voor komt, worden de CEST aanbevelingen in de vorm van (een) workshop(s) nog eens toegelicht op lokaal niveau.

Strategische doelstelling 4. De cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland streven naar een optimale ontsluiting van het cultureel erfgoed om het in zijn verschillende gedaanten aan een zo divers mogelijk publiek voor te stellen en worden hierin ondersteund door de Erfgoedcel Waasland.

Operationele doelstelling 4.1 De communicatie over het aanbod m.b.t. het cultureel erfgoed in het Waasland wordt verder versterkt door de cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland.

- De Erfgoedcel Waasland maakte in 2015 een **communicatieplan**, inclusief een **sociale mediaplan**, op. In 2015 werd dit communicatieplan al deels geïmplementeerd bv. het luik facebook en in 2016 zal dit verder geïmplementeerd worden. In dit plan worden enerzijds de communicatie-instrumenten van de erfgoedcel geanalyseerd, anderzijds de diverse boodschappen, doelgroepen en budgettaire mogelijkheden die de erfgoedcel heeft. Op basis hiervan worden in het plan enkele strategische keuzes naar voren geschoven in zake communicatie.
- De **communicatie-instrumenten van de Erfgoedcel Waasland** (o.a. website, nieuwsbrief...) en de verschillende cultureel-erfgoedorganisaties worden verder ingezet voor de communicatie over cultureel

erfgoed en het cultureel-erfgoed aanbod in het Waasland. De eigen communicatie-instrumenten werden doorgelicht in het kader van de opmaak van een communicatieplan.

Door personeelswijzigingen lukte dit niet meer in 2015, maar in 2016 wordt een algemene voorstellingsfolder van de werking van de Erfgoedcel Waasland opgemaakt. Deze zal worden voorgesteld tgv de viering van 10 jaar Erfgoedcel Waasland.

- De Erfgoedcel Waasland heeft een **uitgebreide perswerking** (radio, televisie, kranten en tijdschriften) en zet dit netwerk ook in ter ondersteuning van de communicatie van de cultureel-erfgoedorganisaties in het Waasland. Hiervoor werkt ze samen met de gemeentelijke diensten communicatie.
- **Website:**
  - I.s.m. andere cultureel-erfgoedcellen werd in 2014 onder begeleiding van Packed een bestek voor een **nieuwe website** opgesteld. In het kader van de besparingen werden verschillende scenario's bekeken, van het zelf maken van een website tot de volledige uitbesteding. Een aantal cultureel-erfgoedcellen besloten om zelf een website te maken samen in Wordpress – hiervoor werd een COP website opgericht. In 2015 werd (o.a. op basis van de bezoekersaantallen en het bezoekersgedrag van de bezoekers van de huidige website) goed nagedacht worden over de inhoud en de doelstelling van deze nieuwe website. In het najaar van 2015 bood het startend bedrijf Incendiary zich vrijwillig aan voor het maken van de website (in ruil voor opname in hun portfolio). De nieuwe website zal in het voorjaar van 2016 online gaan.
  - De website www.erfgoedcelwaasland.be kent een stijgend aantal **bezoekers** met 5% jaarlijks.
  - Het luik "**Nieuws / agenda**" op de website www.erfgoedcelwaasland.be wordt geactualiseerd. Aangezien blijkt uit de bezoekersaantallen van de huidige website dat de agendamodule zelden geraadpleegd wordt, zal dit luik enkel nog via de UitDatabank worden geactualiseerd.
- **Nieuwsbrieven:**
  - In 2015 werd beslist de nieuwsbrieven van de Erfgoedcel Waasland voor de sector en het publiek samen te voegen tot één nieuwsbrief om zo potentiële erfgoedliefhebbers aan te zetten zich actiever in te zetten voor de zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed. De **samenvoeging** resulteert eveneens in een herziening van de inhoud van de nieuwsbrieven. Dit wordt concreet uitgewerkt in het voorjaar van 2016.
  - De nieuwsbrief van de Erfgoedcel Waasland wordt **zeswekelijks** verstuurd. Door de personeelsveranderingen werd sinds de zomer 2015 geen nieuwsbrief meer uitgestuurd. Dit wordt opnieuw opgenomen met de lancering van de nieuwe website.
  - De nieuwsbrief van de Erfgoedcel Waasland kent een stijgend aantal **geabonneerden** met 20% jaarlijks.
- **Sociale media:**
  - Zie ook communicatieplan (boven)
  - De Erfgoedcel Waasland zet actief in op sociale media. De ervaring, die hieruit voortvloeit, worden gedeeld met de cultureel-erfgoedsector. Dat gebeurt op vraag van de sector zelf in een

ervaringsuitwisselingsgesprek – en vanzelfsprekend gebeurt dit ook heel vaak (eerder informeel) wanneer de erfgoedcel de erfgoedzorgers uit de regio ontmoet. De erfgoedcel is dankzij de sociale media zelf tenslotte, ook vaak in gesprek met de erfgoedzorgers over de inhoud van de sociale media instrumenten van beiden.

– **Erfgoedbank Waasland:**

- Erfgoedbank Waasland wordt verder ingezet als **erfgoedambassadeur** en als automatisch verlengde van de publiekswerking van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland. In het najaar van 2010 ging Erfgoedbank Waasland www.waaserfgoed.be online en telt ondertussen meer dan **26 000** stukken erfgoed (waarvan ongeveer **12 000** stukken historische kranten). De huidige erfgoedbankpartners zijn o.a. Bibliotheeca Wasiana, Gemeente Beveren, Gemeente Zwijndrecht, Gemeentearchief Temse, Heemkundige Kring Braem, Heemkundige Kring d'Euzie, Heemkundige Kring Moerbeke-Waas, Heemkundige Kring Nieuwkerken, Hertogelijke Heemkundige Kring Land van Beveren, Heemkundige Kring De Kluize, Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas, Reynaertgenootschap vzw, Stadsarchief Lokeren, Stadsarchief Sint-Niklaas, Stedelijke Musea Sint-Niklaas en Volkskunstgroep Boerke Naas.
- De **stuurgroep** van de Erfgoedbank Waasland kwam in 2015 tweemaal samen. Hierbij werd telkens gepolst naar de toekomstplannen van de partners en overlopen welk nieuw materiaal nog kan worden beschreven en/of gedigitaliseerd. In het kader van de aanmaak van nieuwe thema's en tentoonstellingen wordt gevraagd naar input van de partners. Daarnaast wordt verslag uitgebracht van lopende gesprekken in het kader van de toekomst van de Erfgoedbank Waasland, onder meer met de provincie, het VIAA en de andere erfgoedcellen die van CA gebruik maken.
- Een kennismakingsmoment met de **particuliere verzamelaars** die hun collecties via de Erfgoedbank Waasland ontsluiten stond in het najaar op het programma. Steeds meer mensen weten ons te vinden en stellen hun eigen materiaal ter beschikking.
- In 2015 werd de site **52 475 keer bezocht door 39 292 unieke bezoekers**. Het gemiddeld aantal bezoekers per maand ligt rond de 4 500, met een piekmoment in de maand maart met meer dan 5 000 bezoekers. Dit hangt sterk samen met sterk scorende nieuwe online tentoonstellingen en de aanvoer van nieuw materiaal. Het merendeel van deze bezoekers komen ofwel via een zoekrobot ofwel rechtstreeks op de site terecht. Er werden meer dan 100 aanvragen ingediend voor hergebruik van materiaal op de Erfgoedbank.
- Er staan op dit moment **70 tentoonstellingen online**, in 2015 werden 7 nieuwe tentoonstellingen toegevoegd.
- **Muzikaal erfgoed:** op de Erfgoedbank Waasland staan momenteel een 50-tal volksliedjes uit de collectie Lucy Gelber; uit dezelfde collectie beschikt de erfgoedcel in totaal over 342 liedjes – voornamelijk korte kinderriempjes. Deze werden tijdens de jaren 1960-1970 opgenomen op verschillende locaties van het Waasland, als onderdeel van een grootschaliger onderzoek. De geluidsbanden, bewaard bij de Broeders van Liefde te Gent, werden in 2012 gedigitaliseerd door de erfgoedcellen en betaald à rato het aantal liedjes per streek. De erfgoedcel heeft een deel van dit

materiaal ingezet binnen de werking in het kader van het project Keuvelkoffers – zo staan er liedjes uit deze collectie op de DVD die werd gemaakt voor de koffer School.

- I.s.m. de Oost-Vlaamse erfgoedcellen en het **Provinciebestuur Oost-Vlaanderen** wordt sinds 2014 gewerkt aan een gezamenlijk systeem voor de registratie en ontsluiting van museale collecties ("samenvoeging" van Erfgoedinzicht van de provincies Oost- en West-Vlaanderen en de erfgoedbanken van de cultureel-erfgoedcellen). Doordat er nog geen duidelijkheid is over deze zaken, worden blijvend de mogelijkheden afgetoetst. In 2016 zou hierover meer duidelijkheid moeten komen.
- In **InfoWaas**, het trimesterieel tijdschrift voor alle Wase mandatarissen bericht Interwaas over de acties en projecten m.b.t. de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed die de Erfgoedcel Waasland coördineert. Interwaas lanceerde in februari 2016 een digitale nieuwsbrief, waaraan de Erfgoedcel Waasland participeert.
- **Samenwerking met bibliotheeksector:**
  - Het **aanbod** van de cultureel-erfgoedactoren en van de Erfgoedcel Waasland wordt i.s.m. BiblioWaas en de verschillende bibliotheken in het Waasland beter bekend gemaakt bij het publiek. In 2015 organiseerde BiblioWaas i.s.m. de Erfgoedcel Waasland voor de medewerkers en voorleesvrijwilligers van de bibliotheken een sessie i.v.m. cultureel erfgoed. In 2016 zal dit herhaald worden.
  - De heemkundige kringen en andere cultureel-erfgoedverenigingen worden aangezet tot samenwerking met de lokale bibliotheken en **Ovinob** teneinde de handbibliotheken te ontsluiten via www.ovinob.be voor het grote publiek.
- Tijdens de herdenkingsjaren van Wereldoorlog I bundelt **www.waasland1914-1918.be** alle informatie over de herdenking. De gemeentelijk logo's en het regionale logo, ontwikkeld door de Erfgoedcel Waasland, worden door de verschillende partners gebruikt.

De Erfgoedcel Waasland lanceerde in 2012 een reglement voor de uitgave van een Publicatiereeks De Groote Oorlog in het Waasland. Hierop kwam echter zeer weinig respons. Door de besparingen werd dan besloten om deze publicatiereeks niet uit te geven.
- **Erfgoeddagbrochure:**
  - De Erfgoedcel Waasland maakt ook in 2015 een **regionale programmabrochure**. Wegens besparingen werd echter voor het eerst via een alternatief gewerkt, waardoor de Wase activiteiten ter gelegenheid van Erfgoeddag toch regionaal op papier bekend kunnen worden gemaakt. De Intermediagroep Adrem nv zorgde kosteloos voor de uitgave van een A5 magazine met dezelfde oplage als voorheen en verspreidde deze. In 2016 zullen zij dit opnieuw doen, maar dan op krantformaat en zonder distributie.
  - Jaarlijks **verspreiden** de gemeentebesturen en de organisaties, die aan de Erfgoeddag deelnemen, de Wase Erfgoeddagactiviteiten ook via hun eigen infokanalen. De Erfgoedcel Waasland maakte de activiteiten ook nog eens extra bekend d.m.v. haar eigen digitale kanalen. Vanaf 2015 wordt door Faro géén Vlaamse brochure met een overzicht van alle Erfgoeddagactiviteiten meer aangemaakt.

Operationele doelstelling 4.2 De actieve participatie van verschillende soorten doelgroepen aan de verschillende publieksactiviteiten rond cultureel-erfgoed wordt gestimuleerd door de cultureel-erfgoedorganisaties en de Erfgoedcel Waasland.

- **Erfgoeddag:**
  - Een veertigtal (cultureel-erfgoed)organisaties blijven **deelnemen** aan Erfgoeddag. Op 8 oktober werden de lokale organisatoren uitgenodigd voor een overleg rond Erfgoeddag. De nieuwe procedure voor het inschrijven en het tijdsverloop van FARO werd voorgesteld. Daarnaast werd de aanpak voor het samenstellen van de lokale programmabrochure en de daarbij horende deadlines meegedeeld. Er werden een aantal inspirerende voorbeelden en suggesties getoond, waarbij eveneens verslag werd uitgebracht van de informatiesessie die FARO organiseerde. Tot slot werden de eerste lokale ideeën in groep besproken en werden er onderling enkele tips uitgewisseld.
  - De gemeentelijke diensten cultuur en de Erfgoedcel Waasland **begeleiden** de deelnemers aan Erfgoeddag teneinde een interessante publieksgerichte activiteit te organiseren.
- Het **netwerk** wordt mee ingezet teneinde een actievere publieksparticipatie aan cultureel-erfgoed aanbod te bekomen.
- **Samenwerking met andere sectoren:**
  - De Erfgoedcel Waasland zoekt n.a.v. concrete projecten en trajecten i.s.m. brugfiguren en organisaties en de cultureel-erfgoedactoren naar een **verbreding van de samenwerking** met organisaties, die werken met specifieke doelgroepen (zie operationele doelstelling 2.4). In het kader van een pilootproject rond het organiseren van een webconferentie (digitaal bezoek aan een erfgoedinstelling) voor de ouderenzorg werd overleg gepleegd tussen Erfgoedcel Waasland, Stadsmuseum Lokeren en WZC Ter Engelen uit Lokeren. Enkele testen werden gedaan. Omwille van infrastructurele en logistieke redenen kon het Stadsmuseum Lokeren hier echter voorlopig niet verder op inzetten. Dit wordt opgevolgd en zo snel mogelijk weer opgepikt, van zodra de infrastructurele en logistieke problemen zullen opgelost zijn.
  - De Erfgoedcel Waasland **werkt mee aan acties** rond lokaal cultureel erfgoed van verschillende bevolkingsgroepen. Deze kunnen op touw gezet zijn door gemeentelijke diensten buurtwerk, welzijn, kansenwerking, integratie enz. maar ook door organisaties als de koepelvereniging Odice, het Oost-Vlaams diversiteitscentrum. Zo werkt de Erfgoedcel Waasland sinds april 2014 samen met Odice: zij staan in voor de coördinatie van het project “Ontbijt met een verhaal” (zes- à achtereekelijks). Dit loopt in Lokeren sinds 2014. Vanaf 2016 wordt de organisatie overgenomen door ontmoetingscentrum De Mozaart uit Lokeren. Odice en alle andere partners blijven echter ondersteuning bieden. Het doel van dit project is om ontmoeting tussen mensen van verschillende culturen te bevorderen aan de hand van de hiervoor gekozen kapstok “erfgoed”, m.a.w. het aan elkaar doorgeven van en vertellen over tradities en erfgoed uit de eigen cultuur.

Operationele doelstelling 4.3 De cultureel-erfgoedorganisaties in het Waasland blijven hun interessant educatief aanbod aanbieden aan het onderwijs. De Erfgoedcel Waasland stimuleert deze samenwerking met het onderwijs verder en zet zo mee in op cultureel-erfgoededucatie.

- De Erfgoedcel Waasland zet haar jarenlange samenwerking met de lerarenopleiding van de **Odissee** (vroegere KAHOSL) verder i.s.m. verschillende cultureel-erfgoedorganisaties. Odissee biedt aan haar studenten binnen de opleiding lerarenopleiding secundair onderwijs (eerstejaars studenten) een vak “Project kunstvakken” (PKV) aan. Om het aanbod naar de leerlingen toe inzake observatie- en doestages met cultureel erfgoed in te vullen, werkt Odissee samen met de Erfgoedcel Waasland en met erfgoedpartners in het Waasland. In het schooljaar 2009-2010 werd hiervoor een pilootstage uitgewerkt. In de 4 volgende schooljaren werd hiertoe met verschillende scholen en erfgoedorganisaties samengewerkt. In schooljaar 2014-2015 werd deze samenwerking met Odissee voort gezet met een 5-tal studenten. Er werd samen gewerkt met de Archeologische Dienst Waasland (ADW). Deze eerstejaarsstudenten volgden ook bij de ADW een intensieve meeloopstage volgen gedurende een drietal dagen.
- De Erfgoedcel Waasland coördineert jaarlijks het project **Erfgoedseurders**. Wegens besparingen krijgt vanaf het schooljaar 2015 - 2016 jaarlijks maximum 1 school de kans om in dit project te stappen (in de afgelopen schooljaren waren dit telkens 2 scholen). Het project houdt in dat leerlingen van de 3de graad van een lagere school, in samenwerking met hun leerkrachten, ouders en lokale erfgoedorganisaties, op zoek gaan naar de geschiedenis van de eigen school. De ingezamelde foto's worden op de Erfgoedbank Waasland geplaatst én door de leerlingen beschreven. In het schooljaar 2014–2015 neemt de Priester Poppeschool in Elversele met het 5de en 6de leerjaar deel aan de actie, in samenwerking met de Heemkundige Kring Braem, en de volledige Vrije Basisschool De Zwaan van Sinaai, in samenwerking met de Heemkundige Kring Den Dissel. Voor het schooljaar 2015-2016 werd geen school gevonden.

Strategische doelstelling 5. Interwaas ondersteunt financieel, in aanvulling van de gemeentelijke ondersteuning, initiatieven rond de zorg voor en de ontsluiting van cultureel erfgoed financieel.

Operationele doelstelling 5.1 Interwaas kent projectsubsidies toe aan cultureel-erfgoedprojecten op basis van een projectsubsidiereglement.

- De Erfgoedcel Waasland **begeleidt** organisaties en particulieren, die een cultureel-erfgoedproject op poten zetten, bij hun aanvraag voor een projectsubsidie bij Interwaas.
- De stuurgroep **adviseert** de aanvraagdossiers in het kader van het Projectsubsidiereglement (sinds 2009).

- Het Directiecomité van Interwaas **kent subsidies toe** aan cultureel-erfgoedprojecten. Deze financiële ondersteuning werd half 2015 opgetrokken van 13 000 euro naar 14 000 euro, aangezien het voorziene bedrag niet voldoende bleek te zijn. Dit bedrag wordt behouden voor 2016.

Hieronder staat een overzicht van de 19 aanvragen in 2015, in totaal voor 15 200 Euro. In de praktijk gebeurde de uitbetaling voor de laatste 3 projecten pas in 2016.

Naam aanvrager	Titel project	Subsidie
Ludo Merckx	Honderduit	0
De Souvereinen	100 jaar scouts te Lokeren	700
Gemeentemuseum Temse - de beheerraad	De burcht en het kasteel van Temse	750
GVB Elversele - Priester Poppeschool	Erfgoedseurders	950
Sint-Lutgardschool	Rare jongens die Romeinen	900
Landelijke Gilden gewest Sint-Niklaas	Vlaggenproject Waasland (werktitel)	1 100
Gemeente Stekene	700 jaar Stekense Vaart	0
Heemkundige Kring Braem vzw	Tachtig is prachtig	900
Archeologische Dienst Waasland	Ondergrondse schatkamers	800
Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas	Willem I in het Waasland - academische zitting en voorstelling DVD 'De eedaglegging van Willem I'	900
VriendenKling van het Klingspoor	3D maquette van het station	950
Stedelijke Musea Sint-Niklaas	Maand van de archeologie	850
Gemeentelijk Cultuurcentrum Beveren	Nachten van Cortewalle	1 000
vzw ACCSI - Cultuurcentrum Sint-Niklaas	Speelvogels	850
Abdij van Waasmunster	Inventarisatie en herbestemming van het museum	800
TOLERANT	4Werven dagen	850
Werkgroep WOI Waasmunster	Ghisleen Verdickt, kunstenaar in krijgsgevangenschap (tentoonstelling)	950
OKAN	Grenzeloze vriendschap: verhalen rond het thema vriendschap	900
Buurtwerking Elisabethwijk	Kortfilm 'Tien zieltjes' (werktitel)	1 050
TOTAAL	19 dossiers	15 200 euro

- De Erfgoedcel Waasland en de stuurgroep **evalueren** minstens driejaarlijks het Projectsubsidierglement. In het voorjaar 2015 werd het reglement geëvalueerd.
- De Erfgoedcel Waasland **zoekt naar meer afstemming** met de andere Oost-Vlaamse cultureel-erfgoedcellen en het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen.

Operationele doelstelling 5.2 Interwaas kent subsidies toe aan éénmalige cultureel-erfgoedpublicaties op basis van een subsidiereglement.

- De Erfgoedcel Waasland **begeleidt** organisaties en particulieren, die een éénmalige cultureel-erfgoedpublicatie schrijven, bij hun aanvraag voor een publicatiesubsidie bij Interwaas.
- De stuurgroep **adviseert** de aanvraagdossiers in het kader van Publicatiesubsidierglement (sinds 2011).

- Het Directiecomité van Interwaas **kent subsidies toe** aan cultureel-erfgoedpublicaties. Deze financiële ondersteuning werd half 2015 opgetrokken van 7 500 euro naar 7 900 euro, aangezien het voorziene bedrag mogelijks niet voldoende was. Dit bedrag wordt behouden voor 2016.

Hieronder staat een overzicht van de 7 aanvragen in 2015, in totaal voor 6 650 Euro. In het convenant staat jaarlijks 7 500 Euro ingeschreven voor publicatiesubsidies op basis van het publicatiesubsidiereglement.

Naam aanvrager	Titel publicatie	Subsidie
Gemeentemuseum Temse	De burcht en het kasteel van Temse	625
Heemkundige Kring D'Euzie	700 jaar Stekense Vaart	1 125
Heemkundige Kring De Souvereinen	100 jaar scoutisme in Lokeren	850
Feitelijke vereniging "Huldeboek Georges Antheunis"	t Is niet nodig bescheiden te blijven - Georges Antheunis 80	1 150
Heemkring Den Dissel	Van Sint-Jan Berghmanschiro tot chiro Wij	650
Stadsarchief Sint-Niklaas	Bloemenstoeten in Sint-Niklaas	1 100
Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas	Tony Herbert	1 150
TOTAAL	7 dossiers	6 650 euro

- De Erfgoedcel Waasland en de stuurgroep **evalueren** minstens driejaarlijks het Publicatiesubsidiereglement. In het voorjaar 2015 werd het reglement geëvalueerd.

Operationele doelstelling 5.3 Interwaas kent jaarlijks een toelage toe aan periodieke cultureel-erfgoedpublicaties.

- Interwaas betoelaagt sinds 2009-2010 nominatim een tiental periodieke cultureel-erfgoedpublicaties. Deze vorm van ondersteuning zorgt voor een essentieel financieel steuntje in de rug voor de bredere ontsluiting van historisch onderzoek, verricht door lokale cultureel-erfgoedzorgers, en lokaal cultureel-erfgoed. De veertien volgende cultureel-erfgoedorganisaties vroegen in het voorjaar 2015 **een nominatieve toelage** aan voor hun tijdschrift:
  - Beheerraad Gemeentemuseum Temse
  - Heemkundige Kring Braem (Elversele)
  - Heemkundige Kring De Kluize (Sint-Gillis-Waas)
  - Heemkundige Kring Den Dissel (Sinaai)
  - Heemkundige Kring d'Euzie (Stekene)
  - Heemkundige Kring De Souvereinen (Lokeren)
  - Heemkundige Kring Moerbeke
  - Heemkundige Kring Nieuwkerken 200/700 (Nieuwkerken)
  - Heemkundige Kring Wissekerke (Kruibeke)
  - Hertogelijke Heemkundige Kring het Land van Beveren (Beveren)
  - Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas
  - Sint-Nicolaasgenootschap Vlaanderen

- Reynaertgenootschap vzw
- Tinelmuseum (Sinaai)

Operationele doelstelling 5.4 Interwaas deelt private collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties met een kwaliteitslabel met een lokale relevantie lokaal in en ondersteunt hen.

- Er was geen collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie, die het kwaliteitslabel wilde aanvragen. Het vervolg van de procedure werd dan ook niet doorlopen in 2015.

Operationele doelstelling 5.5 Interwaas ondersteunt financieel musea en culturele archiefinstellingen met een kwaliteitslabel onder de bevoegdheid van een lokaal bestuur.

- De Erfgoedcel Waasland, FARO. Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, het Provinciebestuur Oost-Vlaanderen **begeleiden** collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties, die het kwaliteitslabel willen aanvragen.
- De collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie dient **een aanvraag** voor een kwaliteitslabel in bij de Vlaamse Overheid ten laatste op 15 januari jaar1. In 2015 was er **geen aanvraag** van een collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie bij Vlaanderen, dus hoeft Interwaas geen reglement op te stellen. Het vervolg van de procedure werd dan ook niet doorlopen in 2015.
- 2014-2015 is een overgangperiode: het **Stadsmuseum Lokeren** is sinds een aantal jaren een erkend museum. Het museum heeft een lokale relevantie. Sinds er eind november 2014 duidelijkheid is over de toekomst van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas, sloot Interwaas begin 2015 een samenwerkingsoverkomst met de Stad Lokeren waarin een structurele financiële ondersteuning voorzien is, ter aanvulling van de gemeentelijke middelen van deze collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisatie.

Strategische doelstelling 6. Interwaas ruggensteunt verder de efficiënte en krachtvolle Erfgoedcel Waasland ter ondersteuning van de cultureel-erfgoedgemeenschappen in het Waasland en daarbuiten.

Operationele doelstelling 6.1 Interwaas voert een degelijk, transparant en gedragen beleid in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.

- **Beslissingsstructuur:**
  - **Werkgroepen** met representatieve leden geven mee vorm aan projecten.
  - De **stuurgroep** komt maandelijks samen en de samenstelling (politici, ambtenaren en deskundigen) van de stuurgroep blijft in evenwicht. De stuurgroep kwam bijeen op 07/01/15, 24/02/15, 30/04/15, 24/06/15, 15/09/15 en 12/11/15.

- Op voorstel van of na advies van de stuurgroep worden de beslissingen formeel genomen door het **Directiecomité** van Interwaas, dat maandelijks bijeenkomt. Daarnaast is er een **Raad van Bestuur** (ongeveer 6 maal per jaar, met vertegenwoordigers van de gemeentebesturen en deskundigen) en een **Algemene Vergadering** (2 maal per jaar, met vertegenwoordigers van de gemeentebesturen en deskundigen) van Interwaas.
- Vanaf 2015 zetelen in de Raad van Bestuur van Interwaas **personen met expertise inzake cultuur**. Eén van deze personen organiseert i.s.m. andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden rond cultuur en belendende sectoren jaarlijks een informatiemoment voor de beleidsmakers met de voorstelling van de activiteiten van het afgelopen jaar en een vooruitblik naar de toekomst. Deze actie wordt niet gedaan in 2015.
- De **negen gemeentebesturen** hebben een afvaardiging in de overlegstructuren van Interwaas.
- De coördinator van de Erfgoedcel Waasland maakt jaarlijks de **bestuursdocumenten** op in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas, nl. het jaarverslag 2014 (in maart 2015) en de begroting met toelichting 2015 (in februari 2015). De Erfgoedcel Waasland organiseert in het kader van het actieplan 2016 in het najaar 2015 een brainstorm met de stuurgroep rond mogelijke acties. Er werd geen brainstorm georganiseerd, aangezien er door de besparingen nog zeer weinig vrije ruimte binnen de begroting is.
- De Erfgoedcel Waasland zoekt waar nodig naar **bijkomende financiële middelen** voor de financiering van specifieke projecten (bv. via crowdfunding, sponsoring, Europese middelen, publiek-private samenwerking...). In het kader van deze zoektocht werd er in 2015 voor maar liefst 25 000 euro alternatieve financiering is gevonden:

Project	Alternatieve financiering	
	Bedrag	Bron
Erfgoeddag	10 000 euro	Adrem
Keuvelkoffers	9 165,29 euro	Service clubs en provincie Oost-Vlaanderen
Website	5 500 euro	Incendiary
Totaal	24 665,29 euro	

- Het brede netwerk van cultureel-erfgoedactoren kan steeds optreden als **vertegenwoordiger** voor het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.
- De Erfgoedcel Waasland streeft naar het steeds versterken van de **interne kwaliteitszorg** van haar werking (bv. op het vlak van competentiebeleid, verder uittekenen van bepaalde processen).

Operationele doelstelling 6.2 Interwaas voert een stevig en transparant zakelijk beheer in het kader van het Cultureel-Erfgoedconvenant Land van Waas.

- De Erfgoedcel Waasland voert een **degelijke administratie**: bv. adressenbestand met erfgoedzorgers en publiek, distributie, klassement, correspondentie, praktische organisatie, uitlening (bv. toestellen Mondelinge Geschiedenis, fototentoonstelling Wase Reuzen, lessuggesties...), opvolging boekhouding, archief- en documentatiebeheer, bestelbonnen...

- Tijdens het eerste cultureel-erfgoedconvenant legde de Erfgoedcel Waasland de basis voor een bestand met contact- en andere gegevens van erfgoed- en andere partners en publiek in het Waasland. De grote hoeveelheid beschikbare informatie brachten we in 2009 samen in één centraal bestand voor **kennisbeheer**, waarin ook de informatie van het WODE-onderzoek, de expertise van de partners e.d. opgenomen werd. In 2010 en 2011 werd specifiek in het kader van het vrijwilligersmanagement en in samenwerking met Toerisme Waasland, extra aandacht besteed aan het bijkomend inzamelen van de coördinaten van toerisme- en erfgoeddeskundigen. Al deze gegevens worden doorlopend aangepast en verder aangevuld. Deze informatie wordt eveneens benut om het Wase publiek en de Wase erfgoedachterban beter te kunnen informeren.
- **Interne organisatie:**
  - Interwaas **optimaliseert** in 2015 verder de interne organisatie van de Erfgoedcel Waasland door o.a. het bundelen van een aantal reeds bestaande procedures zoals de functiescheiding m.b.t. betalingen in één document; het actueel houden van de databank met contact- en andere gegevens van (cultureel-erfgoed)organisaties en -actoren, overheden, pers en het publiek.
  - De Erfgoedcel Waasland verzamelde in de loop der jaren een groot aantal **documentaire foto's** over het Land van Waas en foto's, die de erfgoedprojecten illustreren. Deze foto's worden op een gestructureerde manier bijgehouden op de centrale server.
  - De Erfgoedcel Waasland maakt in 2015, samen met het archief van Interwaas, verder werk van het **archief**, onder begeleiding van Carine Goossens, gemeentearchivaris van Beveren.
  - I.s.m. de duurzaamheidscoördinator van Interwaas worden in 2015 verdere concrete acties op het vlak van **ecologische duurzaamheid** afgetoetst om zo de ecologische voetafdruk van de werking van de Erfgoedcel Waasland te verminderen.
  - Interwaas werkt voor de catering samen met **Den Azalee**, die door de ontwikkeling van sociale tewerkstellingsprojecten mensen tewerkstelt, die geen of weinig kans maken op de gewone arbeidsmarkt.

Operationele doelstelling 6.3 Erfgoedcel Waasland kenmerkt zich door een professioneel, mens- en competentiegericht personeelsbeleid en wordt hierin ondersteund door Interwaas.

- **Personeel:** door de besparingen moest in 2015 zwaar bespaard worden **op personeel van de Erfgoedcel** Waasland: het team ging van 3,1 VTE naar 2,6 VTE:
  - Coördinator Ode De Zutter werkt vanaf april 2015 4/5 werken (dit is een vermindering van 0,2 VTE op A-niveau).
  - Om de inhoudelijke kwaliteit van de werking van de Erfgoedcel Waasland zo hoog mogelijk te houden, werd ervoor geopteerd om het aantal inhoudelijke medewerkers te maximaliseren. Dit wordt gerealiseerd door de halftijdse administratieve medewerker Martine Teirlynck af te laten vloeien en de administratieve taken te beperken en te verdelen over de drie inhoudelijke medewerkers vanaf midden juni 2015.

- N.a.v. de langdurige financiële onzekerheid nam erfgoedconsulent Bart Ooghe begin 2015 echter ontslag. Zijn contract liep af op 30/04/15. Hierdoor functioneerde de erfgoedcel een tijdje op 1,6 VTE. Vanuit financiële overwegingen en het reeds gedaalde personeelsbestand werd geopteerd om een nieuwe voltijdse erfgoedconsulent aan te werven op B-niveau. Vanaf 10/08/15 startte Evelien D'Haese als nieuwe erfgoedconsulent.
- Het team van de Erfgoedcel Waasland ziet er vanaf half 2016 dus als volgt uit:
  - Coördinator (0,8 VTE): Ode De Zutter
  - Twee erfgoedconsulenten (1,8 VTE): Evelien D'Haese (1 VTE) en Anniek Elegheert (0,8 VTE).
- Het team van de Erfgoedcel Waasland wordt - waar nodig - aangevuld met **vrijwilligers** voor de interne werking, voor de Erfgoedbank Waasland en voor projectwerking. Begin 2015 zijn de erfgoedbankvrijwilligers Ward Van Gucht (0,2 VTE) en Annick Baert. Kim Van der Elst werkt af en toe vrijwillig als fotograaf. In het kader van de veranderende personeelsbezetting wordt in 2015 de vrijwilligerswerking geëvalueerd en extra ingezet op vrijwilligers. Zo werkten Lien Van Raemdonck en Carla Verbruggen mee aan de Keuvelkoffers en bood het bedrijf Incendiary zich aan als vrijwilliger voor de website.
- Daarnaast werd het team versterkt met stagiair Tony Bal tussen 21/09/15 en 25/12/15 (0,8 VTE) in het kader van zijn laatste jaar sociaal-cultureel werk aan de AP Hogeschool. Tony liep ongeveer 380 uur stage bij de Erfgoedcel Waasland.
- Enerzijds ondersteunt Interwaas de werking van de Erfgoedcel Waasland structureel door de inschakeling van een aantal personeelsleden van **Interwaas** nl. de directeur, de communicatieverantwoordelijke en de boekhoudster en de poetsvrouw. Anderszijds werkt de Erfgoedcel Waasland ook mee aan de interne organisatie van Interwaas, o.a. door inzet in het traject rond een document management systeem en het traject rond competenties en functieprofielen.
- De **deskundigheid van de medewerkers** van de Erfgoedcel Waasland verhoogt stelselmatig o.a. de specifieke verdeling van expertises, samenwerking en vorming. De erfgoedcelmedewerkers volgden onderstaande vormingen in 2015:
  - 16/01/15 en 23/01/15 - Opleiding sociale media
  - 20/01/15 - Dag van de Cultuureducatie
  - 30/03/15, 04/05/15 en 01/06/15 - De uitdaging van leiderschap: groeien in de rol van teamleider
  - 21/04/15 - Organiseren van een webconferentie
  - 07/05/15 - Workshop Digital storytelling
  - 26/11/15, 01 en 08/12/15: Vorming competenties, functionerings- en evaluatiegesprekken
- **Interne organisatie:**
  - Interwaas organiseert vanaf 2016 jaarlijks met de medewerkers een **functioneringsgesprek**. Hierin wordt een evaluatie van het takenpakket van het afgelopen jaar gedaan en worden taakafspraken gemaakt voor het volgende jaar. Dit intern traject werd opgestart met een vorming in het najaar van 2015.

- De Erfgoedcel Waasland houdt driewekelijks een **teamoverleg** teneinde meer afstemming en uitwisseling te bekomen.